

Главнитѣ Съюзни и Сдружени Сили се задължаватъ да се гарантира свободата на економическитѣ изходи на България на Егейско море.

Les Principales Puissances alliées et associées s'engagent à ce que la liberté des débouchés économiques de la Bulgarie sur la mer Egée soit garantie.

нята като логическо послѣдствие на събитията се наложи отъ успѣхитѣ на турското оръжие и трѣбваше да разреши между другитѣ въпроси и тоя за статутитѣ на Западна или българска Тракия т. е. сѣдбата на териториитѣ включени отъ р. Места, Родопския масивъ, р. Марица и морето. За пръвъ пѣтъ следъ 1878 г. Източния Въпросъ на ново се сложи на разглеждане отъ В. Сили. Съ изключение на Русия, която не можа да земе своето мѣсто, а учествуваше безъ право на гласъ,¹⁾ тамъ бѣха събрани представители на Англия, Италия, Франция, Япония. Североамерикански Щати бѣха изпратили представител само за наблюдение. Отъ балканскитѣ държави участвуваха на равна нога Югославия, Румъния и Гърция. България можеше само да бжде изслушана.

Въпроситѣ сложени за разглеждане бѣха главно :

1.- Тоя за границитѣ на Тракия и излиза на България на Егейското море.

2.- Режимътъ на проливитѣ ;

3.- Общи финансови и икономически въпроси (репарации, държавни дългове, концесии, купони и пр. и пр.).

Въ всѣки случай кардиналния въпросъ, който подлежеше на разглеждане си остана тоя за сѣдбата на проливитѣ. Турцитѣ разчитаха твърде много на подрѣжката на Франция и Италия, нескрити съперници на Англия. Обаче тѣ останаха излъгани. Въпроса за проливитѣ и режима, които се поиска за плаването презъ теснитѣ на турскитѣ териториални води подчерта сходството на интереситѣ имъ. Естествено, отжтствието на Русия улесняваше до известна степенъ неговото разрешение.

Въ първото заседание посветено на границитѣ и излиза се очертахъ следнитѣ две гледища :

Турция, претендираше с. западнитѣ си граници преди войната 1912—13 год..

За з. Тракия тя искаше плебисцитъ.

Гърция, поддържана отъ Великитѣ Сили, оспорваше това, силайки се на фактическото положение — договора Ньойи, отъ една страна и отъ друга — Севърския, още повече, че Турция съ договоръ отъ 1915 год. била се отказала доброволно отъ територията си на лѣвия брѣгъ на р. Марица. Представителя ѝ г. Вензеловъ за да постигне по-лесни успѣхи заяви, че гарата Кара-Агачъ е отъ голѣмо значение за трафика на България къмъ Деде-Агачъ, какъвто не е случая съ Одринъ, който на противъ остава свързанъ съ Цариградъ съ самостоятеленъ желѣзенъ пѣтъ. Последниятъ градъ е естественото дебуше на Одринъ. Гърция е разположена да даде най-прецизни международни гаранции на България за безприпятствения ѝ желѣзнопѣтенъ трафикъ²⁾.

Представителя на Югославия г. Нинчичъ предлагаше, като най-добро разрешение на въпроса интернационализирането на желѣзния пѣтъ и пристанището Деде-Агачъ. Сѣщото почти се поддържаше отъ г. Дука — румънски представител.

Представителя на България подчертавайки за лишень пѣтъ правата на България надъ цѣла Тракия, както въ миналото така и днесъ, за да даде доказателства, че България държи на сложения подписъ подъ договора отъ Ньойи поддържаше, че единствения най-лекъ и целесъобразенъ начинъ за разрешаване на всички изникнали въпроси, както и въ духа на чл. 48 отъ Ньойския договоръ е образуването отъ Тракия на една автономна област, както това бѣше при управлението на генералъ Шарпи. Така, не само би се далъ реаленъ изразъ на обещания излазъ на Егейското море, но биха се задоволили и малцинствата обитаващи Тракия. „Единъ български излазъ презъ турска или грѣцка територия е не само невъзможенъ ; но и психологически неприемливъ“, завърши българския делегатъ.

Отъ името на Англия и отъ това на останалитѣ В. Сили Лордъ Кързонъ заяви, че е неприемлива исканата отъ Турция граница по дѣсния брѣгъ на р. Марица. Такава, тя никога не е рекламирала. Освенъ това Караагачъ не е единствената гара

¹⁾ Въпреки че Русия не бе призната тя подписа конвенцията за проливитѣ.

²⁾ Op. Cit. „La Grèce est disposée à donner les garanties internationales les plus précises à la Bulgarie afin que le trafic de la voie ferrée ne soit nullement entravé . . .“ стр. 19.